

30. Jan. 1843

FACTS

Date:

30. Jan. 1843

Page number:

Dagbog A, side 126-128

TRANSCRIPTION

30 Jan.

Jeg har bedraget mig, det maa have været en anden, der har kjendt mig¹ – hun er borte! Jeg er kun fire og tyve Aar, hvorfor maa dog altid Oehlenschlägers Ord om Thaarup tone i mit Øre:

Thi, uden Viv og uden Børn,
Vor Gubbe henad Veien kom,
Og ene til den faste Tjørn
Han støttede sin Alderdom!²

Dog føler jeg en vemodig Glæde; kjedsommelige Informationer optage mine Eftermiddage og have lært mig at skjønne paa de Timer jeg tilbringer ved mit store Maleri,³ •127• der dog vinder ved denne Overmaling, om det end aldrig bliver, hvad det burde. Heller ikke her har jeg nøie nok over tænkt, hvad jeg vilde gjøre – heller ikke her har jeg holdt fast ved min første Tanke. Kartonen lignede kun lidt Originalen, det er det Samme, men Billedet blev atter noget heelt Andet end Cartonen og ikke i alle Henseender vandt det. Det har gjort at jeg har følt Arbeidet tit som en Byrde, hvad vist den dygtige Kunstner ikke maa. Nu nærmer det sig jo sin Slutning, og jeg glæder mig alt til i et Andet at drage Fordeel af de Erfaringer jeg her har gjort; men hvor tit har jeg ikke gjort det! Dog synes jeg aldrig at have følt i saa høi Grad, som nu for seent ved dette, hvorpaa det egentlig kommer an, og hvad Rolle den sunde Tanke spiller i en Kunstners Hjerne ved Siden af sund Følelse. Altid vil jeg lade den sidste raade, den første maa ogsaa have sin Ret. – En Yttring af Frøken Lützow,⁴ der ogsaa arbejder oppe paa Slottet i denne Tid, slog mig; hun sagde: hun havde altid forestilt sig mig som en alvorlig, næsten melancholsk Character, naar hun skulde dømme fra mine Arbejder, men hun mærkede nu, at hun havde taget feil. – Hvad bringer mig til idelig at vælge de eensomme Steder, for at søge Stof til mine Billeder? De tiltale mig aabenbar meest nu, men jeg er maaskee langt fra den Vei, som bedst passer for mig; man seer jo tit, at Maleren længe tumler om inden han finder Sporet, han skal følge. Men hvad Lystigheden angaaer, da torde det vel være, at den gode Dame skatter den for høit, naar hun dømmer blot efter min Munterhed, naar hun •128• seer mig. Jeg troer at hver Families Særkjende præger sig mere eller mindre i hvert Individ, der hører til den. Hos alle Lundbyerne er der vel saaledes en Lyst til at spøge, der kan gaae over hos nogle af dem til vild Overgivenhed; men hos de Samme afløses af slet Lune og Vrantenhed. Iblandt Brødrene er Honoratus⁵ og jeg vel de to meest stille og alvorlige, men vort eller dog mit Humeur troer jeg er temmelig jævnt. Jeg er altid mere aaben for det Alvorlige end for det Lystige i Livet; det forekommer mig som Glæden er ikke at troe paa, den kan pludselig afbrydes, og den Overgivne synes jeg dandser paa en Vulkan, hvis pludselige Udbrud kan tilintetgjøre ham uforberedt. Paa den anden Side er vel Blad[e] som disse ligesaa uvisse upaalidelige Vidner om

min Character. De bleve til i eensomme Timer, i et Aar da mægtig Længsel [~~overstreget: om ikke~~] |og| Lidenskab, gjorde Sindet sygt og klagende; de kunde være et Bidrag til at lære mig at kjende, naar man husker, hvor svært det er for hvem, der ikke er vant til at skrive sine Tanker, at udtrykke sine dybeste Følelser ved Hjælp af Pen og Blæk. Altid staaer Skriften jo uendelig tilbage i Liv og Udtryk for Ordet, men her maa jeg tit bekjende, ved at læse efter: nei, saaledes saa mine Tanker og Følelser ikke ud. – Dog, den Sygelighed, hvoraf jeg har lidt har et mægtigt Lægemiddel deri, at jeg er blevet mig den bevidst, og jeg har det Haab, at det heller ikke skal blive uden Virkning paa mig, der er mindre end zart og sygelig af Naturen.

¹ To dage forinden havde Lundbye ment kort at have set Louise Neergaard på gaden.

² Adam Oehlenschlägers digt om Thomas Thaarup (1749-1821) optræder bl.a. i Tykkefrihedsselskabets Samling af Fædrelandshistoriske Digte fra 1836, som Lundbye ejede et eksemplar af.

³ En dansk kyst, Statens Museum for Kunst, KMS412 (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 134).

⁴ Eleonore Christine Lützow (1817-1890), landskabsmaler, tilhørte kredsen omkring Lundbye og P.C. Skovgaard. I 1845 gift med sin fætter, kaptajn, senere oberst og krigsminister Anton Frederik Tscherning (1795-1874).

⁵ Lundbyes mellemste lillebror, Honoratus R. Lundbye (1821-1888).

126.

28 Jan.

Da jeg i Skrimningen gik til Højens Forelesning mødte jeg
i Brodsgaden to Damer, af hvilke den Bageste vendte sig om
og saa efter mig ligesom jeg var gaar kendt fort. Jeg blev
opmærksom og breide ligeledes hovedet - det forkom mig:
Det var hende! Skulde det slotte Vis have kaldt dem tilbage;
imanges skulde hun jo have aet ist. - Alen har gjort mig
til en svag Stakkel - kunde hun ogsaa gøre mig modig
og trædig igjen! Jeg har forlænget og for meget givet efter for
Drømmerier, hvad har jeg vundet? man spørger: hvad gaar
der ad Løndags, hvorfor gider han og leuget med Hovedet?
Det var vel, jeg hørte det; lad mig være opmærksom paa mig
selv, at ikke for Mange skulde lade mig høre min Dag-
ked; er jeg kommet i Ord derfor, da bliver jeg let en Stakkel.
Betræer man sig til Mange og hengiver sig til dem, træder
de en i Sværet og leer en ud, mti! Livet er Kamp fra
Ende til anden - Kamp for Tro, Lykke, Værdighed, med egne
Lidenskaber! Men frisk og livlig maa man være, naar den
skal vinde - jeg vil modig klykke mere!!!

30 Jan.

Jeg har bekræftet mig, det maa have været en anden, der har
gjort mig - hun er borte! Jeg er hvidfingret og bleg, hvorfor
maa dog altid Økthensklager. Ord om Theatret, tone i mit Øre:
Thi, min Vis og min Dron,
Vor Gritke hvad Veim kom,
Og ene til den faste Tjorn
Alen stætte sin Alder om!
Jeg føler jeg en uendelig Glæde; kjedsommelige Infermar-
tioner optage mine Ofte middage og have lad mig at
skjønne paa de Toner jeg tilbringer med mit store Maleri;

der dog binder med denne Overmalning, om det end aldrig
bliver, hvad det kunde. Heller ikke her har jeg såis nok over
tænkt, hvad jeg vilde gøre - heller ikke her har jeg holdt fast
med min første Tanke. Kartonen lignede kun lidt Origina-
len, det er det. Samme, men Billedet blev atter noget andet
Andet end Kartonen og ikke i alle Henseender værdt det.
Det har gjort at jeg har følt Arbejdet tit som en Byrde, hvad
ist den lygtige Kunstner ikke maa. Nu nærmer det sig jo
sin Slutning, og jeg glæder mig alt til i et Andet at drage
Forsed af de Erfaringer jeg her har gjort; men hvor tit
har jeg ikke gjort det. Dog synes jeg aldrig at have følt i
saa høj Grad, som nu for seent med dette, naar naar det egent-
lig kommer an, og hvad folle den sinned Tanke spiller i
en Kunstners Hjerne ved Siden af sin Fælelse. Altid
vil jeg lade den sidste naade, den første maa ogsaa have
sin Del. - En Uffring af Frakten til Gode, det ogsaa arbej-
des oppe fra Skibet i samme Tid, slog mig; hun sagde:
hunn havde altid forestillet sig mig som en alvorlig, næ-
sten melanholisk Karakter, naar hun skulde samme
fra mine Arbejder, men hun tænkte nu, at hun hav-
de taget fejl. - Hvad bringer mig til i det at følge de
ensomme Steder, for at søge Stof til mine Billeder? De
tænkte mig åbenbar mest nu, men jeg er maaskee langt
fra den Vej, som bedst passer for mig; man ser jo tit,
at Maleren længe tumles om inden han finder Spørg-
han skal følge. Men hvad Lygtheden angaar, da tør
de det vel være, at den gode Dame skættede den for høit,
naar hun kommet blot efter min Minnetekst, naar hun

128. Seer mig. Jy tror at Menneskets Familiære Forhold præger sig mere eller mindre i hvert Individ, der hører til den. Alas alle Lænder og Folk er dog vel saaledes en smule til at spjætte, der kan gaa over Maa og Paa af den til vilde Overgange; men her de samme afslører af sket Læse og Værdighed. Almindelig Bredvidde er karakteristisk og Jy vel de to mest skille og almindelige, men vist eller dog mit Menneske tror Jy er temmelig gængs. Jy er altid mere asen for det Almindelige end for det Ualmindelige i Livet; det forekommer mig som Glæden er ikke at troe paa, den kan pludselig afbrude, og den Overgange synes Jy dandsen paa en Mælkekan, hvis pludselige Udbrud kan tilintetgøre den uforberedt. Paa den anden Side er vel Blad som disse lige saa uvisse upaalidelige Vidner om min Charakter. De bleve til i ensomme Tider, i et Aar, der maatte længsel og ikke Liden skab, gjorde Livet sygt og klagende; de kunde være et Brev til at lære mig at kjende, naar man tænker, hvor svært det er for Mennesket, der ikke er vant til at skrive sine Tanker, at indtræffe sine dybeste Følelser med Hjælp af Pen og Blæk. Altid staaer Skriften jo uendelig tilbage i Liv og Værdighed for Andet, men her maa Jy tit bekjende, ved at læse efter: nei, saaledes saa mine Tanker og Følelser ikke ud. — Jeg den Lygelighed, hvorefter Jy har lidt har et meget stort Døgnmiddel der, at Jy er blevet mig den bevidst, og Jy har det Blad, at det heller ikke skal blive uden Værkning fra mig, der er mindre end gæst og sygelig af Naturen.